

คำถามแต่ละบทของตำรา HI 463

กระบวนวิชา HI 463

รศ.จันทร์ฉาย ภัคอธิคม

บทที่ ๑ : ญี่ปุ่นในสมัยต้นศตวรรษที่ ๑๕

๑. ความเสื่อมและการสิ้นสุดอำนาจของระบอบโตะงูงาวา สืบเนื่องมาจากปัจจัยใดเป็นปัจจัยจากภายในประเทศ
๒. องค์ประกอบใดบ้างของวิถีชีวิตของญี่ปุ่นที่มีรากฐานปรากฏจากสมัยระบอบศักดินาสวามิภักดิ์
๓. องค์ประกอบใดบ้างของระบอบศักดินาสวามิภักดิ์ของตระกูลโตะงูงาวา และหรือสถานการณ์ใดในสมัยนั้นที่ล้วนเป็นอิทธิพลยิ่งต่อการสร้างชาติให้ทันสมัยในรัชสมัยเมจิ มีปัจจัยใดบ้างที่เป็นอิทธิพลในทางลบก่อเกิดอุปสรรคแก่การสร้างชาติให้ทันสมัย
- d. จงบรรยายข้อแตกต่างอันสำคัญยิ่งระหว่างแคว้นแคว้นของเจ้าขุนนางวงใน (Fudai) กับแคว้นแคว้นของเจ้าขุนนางวงนอก (Tozama) ในด้านความมั่งคั่ง ความสัจย์ซื่อสวามิภักดิ์ต่อระบอบโตะงูงาวา และในด้านภูมิศาสตร์ เป็นต้น เจ้าขุนนางมีบทบาทใดในกระบวนการสร้างชาติให้ทันสมัย
- d. จงกล่าวถึงองค์ประกอบของกฎแห่งวีรคติ (Code of Bushido) และอุดมคติของกฎนั้น
๖. ชนชั้นทั้งสี่ในสังคมสมัยโตะงูงาวามีคุณลักษณะใด และได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างไรในระยะก่อนเปิดประเทศ

บทที่ ๒ : ปัญหาเศรษฐกิจและการปฏิรูป

๑. ปัญหาเศรษฐกิจของระบอบโตะงูงาวาเกิดขึ้นด้วยเหตุใด ระบอบได้แก้ไขปัญหาและเพิ่มพูนรายได้ด้วยวิธีใด
๒. โครงการของมิซึโนมีลักษณะใด และเหตุใดจึงล้มเหลว
๓. เจ้าขุนนางทั่วไปได้เผชิญปัญหาใดบ้างเมื่อเผชิญภาวะล้มเหลวของเศรษฐกิจการเงิน และได้แสวงหาวิธีการใดบ้างในการแก้ปัญหา
๔. การปฏิรูปของอิโรชิมิมีลักษณะประการใด และประสบความสำเร็จได้อย่างไร ถ้าไม่สำเร็จเป็นด้วยสาเหตุใด
๕. ไซชูแตกต่างจากสัทสุมาย่างไรในด้านปัญหาเศรษฐกิจและในด้านวิธีการแก้ไขปัญหา

๖. การเคลื่อนไหวเพื่อปฏิรูปในทศวรรษที่ ๑๘๕๐ มีความสำคัญอย่างไร

บทที่ ๓ : ญีปุ่นและตะวันตก

๑. เหตุใดญี่ปุ่นจึงดำเนินนโยบายปิดประเทศอยู่โดดเดี่ยว
๒. ก่อนเปอร์รี่จะเข้ามาติดต่อด้วยนั้น ญี่ปุ่นมีความสัมพันธ์ในลักษณะใดกับรัสเซีย และกับอังกฤษ เหตุการณ์ต่าง ๆ มีส่วนหรือไม่ที่จะทำให้ชาวญี่ปุ่นเข้าใจต้องแก้ในความสัมพันธ์
  - a. เหตุใดสหรัฐอเมริกาจึงมีความเกี่ยวข้องเป็นอย่างยิ่งกับนโยบายเปิดประเทศญี่ปุ่น
  ๔. เมื่อมีการคุกคามจากภายนอกที่จะเปิดประเทศ ญี่ปุ่นได้แสดงปฏิกิริยาตอบโต้อย่างไรในขั้นต้น
  ๕. “การศึกษาดัตช์” คืออะไร กลุ่มหัวดัตช์ประกอบด้วยบุคคลชนชั้นใด
    - b. ซากูมา ไชซัง และ ซาโตะ ชิเนน มีความคิดเห็นส่งเสริมอะไร ความคิดของบุคคลทั้งสองเป็นที่ยอมรับและดัดแปลงหรือไม่
    ๗. การที่ชิราตา และโมตูลิ ได้สั่งสอนหลักธรรมของศาสนาชินโตใหม่มีผลเป็นประการใด และสั่งสอนหลักธรรมใดเป็นสำคัญ
    - d. กลุ่มบุคคลใดคณะใดที่ริเริ่มการสร้างชาติให้ทันสมัยภายหลังการเปิดประเทศ เหตุใดบุคคลกลุ่มนั้น ๆ ขอเป็นฝ่ายริเริ่ม

บทที่ ๔ : สนธิสัญญา และการเมือง ค.ศ.๑๘๕๓-๖๐

๑. การที่รัฐบาลโตกูงาวาขอคำแนะนำจากเจ้าขุนนางทั้งหลาย มีความสำคัญประการใดบ้าง
๒. เจ้าขุนนางส่วนใหญ่รู้สึกอย่างไรต่อการที่ต่างชาติคุกคามขอเปิดประเทศ เจ้าขุนนางส่วนน้อยได้กระทำอะไร และใครเป็นผู้นำกลุ่มส่วนน้อยนั้น
๓. ท้าวเซนด็ แฮริส มีบทบาทสำคัญอย่างไรในการเจรจาเพื่อทำสนธิสัญญา
๔. เมื่อกาลเวลาผ่านไป ความคิดเห็นเรื่องการค้าต่างประเทศได้ผันแปรอย่างไร
๕. การลงนามในสนธิสัญญากับสหรัฐอเมริกาเกี่ยวข้องกับองค์จักรพรรดิ และการปรึกษากราบทูลพระจักรพรรดิจะมีผลในระยะยาวนานอย่างไรบ้างสำหรับรัฐบาลพระจักรพรรดิทรงมีจุดยืนอย่างไรต่อประเด็นปิดประเทศ
  - b. เมื่อ ออิ นาโอซุเก เป็นผู้สำเร็จราชการแล้วมีผลอย่างไรบ้าง และมีผลประการใดต่อรัฐบาล และต่อกระบวนการสร้างชาติให้ทันสมัย กลุ่มผู้ต่อต้านนาโอซุเก มีพรรคนะและจุดประสงค์ใดบ้าง

บทที่ ๕ : ระบอบโตงกาวาลัม

๑. อสังกรรมของ นาโอซุเกะ มีผลสำคัญอย่างไรต่อระบอบโตงกาวา
๒. ระบอบโตงกาวาได้ดำเนินนโยบายอย่างไรในด้านความสัมพันธ์กับต่างชาติ และการค้าภายในประเทศ นโยบายเช่นนั้นสำเร็จหรือล้มเหลว
๓. จงบรรยายสาเหตุและผลของภาวะเงินเฟ้อในปลายสมัยโตงกาวา
๔. การที่บรรดาชามูโรสังหารชีวิตชาวต่างชาติก่อเกิดผลเป็นประการใด และมีส่วนอย่างไรในการทำให้รัฐบาลของชนต่างชาติเปลี่ยนแปลงทรศนะและทำที่ต่อระบอบโตงกาวา และทั้งมีส่วนทำให้ระบอบโตงกาวาอ่อนอำนาจ
๕. โชชู และสัทสุม่า มีคุณลักษณะประการใดในการที่เป็นศัตรูคู่แข่งกัน ต่างฝ่ายต่างมีทรศนะใดต่ออีกฝ่าย
๖. เหตุการณ์ระหว่าง ค.ศ.๑๘๐๔-๖๕ มีส่วนเปลี่ยนแปลงโครงการของชามูโรอย่างไร กลุ่มใดที่มีอิทธิพลครอบงำบรรดาผู้ต่อต้านระบอบการปกครอง และเหตุใดจึงมีอิทธิพลได้เช่นนั้น
๗. โชชูกับสัทสุมารวมกันได้อย่างไร และก่อเกิดผลประการใดบ้าง
๘. ที่ปรึกษาต่างชาติของระบอบโตงกาวาในสมัยสงครามกลางเมืองได้ก่อเกิดผลใดต่อระบอบ
๙. ชาวตะวันตกมีบทบาทสำคัญอย่างไรในการที่ระบอบโตงกาวาลิ้นสุดอำนาจ และมีการฟื้นฟูในรัชสมัยเมอิจิ สถานการณ์ภายในประเทศมีส่วนมากเพียงใดในเหตุการณ์ดังกล่าว

บทที่ ๖ : คนใหม่และวิธีการใหม่

๑. สงครามกลางเมืองใน ค.ศ.๑๘๖๘ เป็นเหตุที่อยู่ในวิสัยจะหลีกเลี่ยงได้อย่างไร
๒. กลุ่มผู้ควบคุมบ้านเมืองซึ่งเป็นวงในประกอบด้วยใคร และทรศนะ และความสัมพันธ์ภายในกลุ่มมีความสำคัญอย่างไร กลุ่มวงในนี้ได้สร้างสมอำนาจในด้านที่ดินโดยวิธีการอย่างไร
๓. จงบรรยายความสำคัญของการยกเลิกแวนแคว้น และวิธีการสู่ความสำเร็จ
๔. ปฏิรูปภาษีที่ดินมีผลอย่างไรต่อชาวญี่ปุ่น
๕. จงบรรยายปัจจัยที่กระตุ้นให้ญี่ปุ่นมีความปรารถนาอย่างรุนแรงที่จะสร้างชาติให้ทันสมัย
๖. เจตนารมณ์แห่งการพัฒนาลัทธิชาตินิยมและเสริมสร้างการปกครองให้มั่นคงนั้นมีมาตรการเป็นขั้นตอนประการใดบ้าง
๗. การที่ผู้แทนของรัฐบาลญี่ปุ่นไปเยี่ยมเยียนตะวันตกนั้นถือว่ามีความสำคัญมากอย่างไร จงบรรยาย

๘. ปัจจัยใดเป็นเครื่องชี้ขาดให้มีการตัดสินใจนโยบายแทรกแซงทางทหารในเกาหลี และผลในระยะยาวนานของการตัดสินใจเช่นนั้นมีการใดบ้าง จงอธิบาย

บทที่ ๗ : การปกครองและการเมือง (ค.ศ.๑๘๗๓-๑๘๙๔)

๑. เหตุใดจึงเกิดกบฏสัตตสุมา (กบฏชามูไร) ในระหว่าง ค.ศ.๑๘๗๖-๗๗ และการพ่ายแพ้ของกบฏครั้งนี้มีความสำคัญอย่างไร ปัญหาเรื่องนี้เกี่ยวข้องกับอย่างไรกับปัญหาเกาหลี
- b. จงอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองกับการสังหารในประวัติศาสตร์ญี่ปุ่น ตั้งแต่สมัยฟื้นฟูในรัชสมัยเมจิ ความสัมพันธ์นั้นมีความเป็นมาและดำเนินการอย่างไรในภาคปฏิบัติอย่างสืบต่อเนื่องกัน
- al. กลุ่มบุคคลคณะต่าง ๆ ที่ไม่พึงพอใจบ้านเมืองระหว่างปลายทศวรรษที่ ๑๘๐๐ มีความเป็นมาและทรรศนะอย่างไร และบทบาทของกลุ่มคณะต่าง ๆ เหล่านี้มีส่วนอย่างไรต่อการดัดแปลงระบอบการปกครองโดยรัฐสภา
๔. ในทศวรรษที่ ๑๘๗๐ และ ๑๘๘๐ ผู้นำใหม่คือใคร และกลุ่มผู้นำนั้นมีเหตุผลประการใดที่จะแก้ปัญหารัฐธรรมนูญให้ยุติ
๕. รัฐบาลมีทรรศนะอย่างไรต่อหนังสือพิมพ์และผู้พิมพ์ในทศวรรษที่ ๑๘๗๐ และ ๑๘๘๐
- b. ชาวนาและพรรคการเมืองมีความสัมพันธ์กันอย่างไร ในระยะเวลานั้น ชาวนามีความสำคัญอย่างแท้จริงทางการเมืองหรือ
๗. โครงสร้างของการบริหารราชการแบบใหม่มีคุณลักษณะอะไร และมีผลอย่างไรบ้าง
- d. รัฐบาลใหม่นั้นมีความเป็นประชาธิปไตยอย่างไรในด้านการเข้ารับตำแหน่งราชการ และในด้านการดำเนินการบริหารตามเจตนารมณ์ของประชาชน

บทที่ ๘ : กระบวนการทันสมัย (ค.ศ.๑๘๗๓-๑๘๙๔)

๑. การศึกษามีความสำคัญอย่างไรต่อการสร้างชาติให้ทันสมัย
๒. เกษตรกรรมมีฐานะอย่างไรในกระบวนการสร้างชาติให้ทันสมัย และการเกษตรมีความก้าวหน้าประการใดในด้านเศรษฐกิจ
๓. รัฐบาลและเอกชนมีบทบาทอย่างไรในการพัฒนาอุตสาหกรรม
๔. กระบวนการอุตสาหกรรมที่มีอัตราเร็วมากนั้นได้ปรากฏขึ้นอย่างไร จากภูมิหลังแห่งระบอบศักดินาสวามิภักดิ์

- ๕. บทบาทของรัฐบาลในกระบวนการสร้างชาติให้ทันสมัยได้เปลี่ยนไปเปลี่ยนมาอย่างไร
- b. อุตสาหกรรมในระยะแรกเริ่มมีผลผลิตอะไรบ้างที่สำคัญและมีส่วนเสริมสร้างเศรษฐกิจให้เติบโตใหญ่
- d. จงบรรยายพื้นเพและชาติตระกูลของนักอุตสาหกรรม และแนวโน้มเอียงไปสู่ “ความสามารถเหนือชาติกำเนิด” มีผลกระทบอย่างไรต่อสังคม
- d. ผู้นำของรัชสมัยเมอิจิมีบทบาทสำคัญอย่างไรในกระบวนการสร้างชาติให้ทันสมัย และนโยบายโดยทั่วไปของกลุ่มผู้นำนั้น มีคุณลักษณะเป็นประการใดบ้าง

บทที่ ๕ : ลัทธิชาตินิยมและการต่างประเทศ, ค.ศ.๑๘๕๐-๑๘๖๔

- ๑. โลกทรรศน์ของญี่ปุ่นได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้างในปลายศตวรรษที่ ๑๙
- ๒. ลัทธิรักชาติแนวใหม่มีคุณลักษณะอย่างไรเมื่อได้ผ่านการพัฒนาการไปแล้ว ลัทธินี้มีกำเนิดและวิธีการเผยแพร่อย่างไร
- ๓. ประเด็นต่าง ๆ อันเป็นผลแห่งสงครามจีน-ญี่ปุ่นมีอะไรบ้าง และชัยชนะที่ได้มานั้นมีผลอย่างไรต่อญี่ปุ่น
- ๔. จงบรรยายแนวโน้มเอียงทั่วไปของสัมพันธภาพระหว่างรัสเซียกับญี่ปุ่นตั้งแต่ ค.ศ. ๑๘๕๐ จนถึง ปี ค.ศ.๑๙๐๔ จงบรรยายโดยเน้นหนักเป็นพิเศษเรื่องเหตุผลของทั้งสองฝ่ายในการดำเนินนโยบายตามครรลองส่วนตน
- ๕. ชัยชนะของญี่ปุ่นเหนือรัสเซียมีผลอย่างไรต่อประชาธิปไตยยุโรป ต่อญี่ปุ่นเอง ต่อสหรัฐอเมริกา และบรรดากลุ่มประเทศในเอเชีย ซึ่งเป็นอาณานิคมของยุโรป

บทที่ ๑๐ : สิ้นสุดยุคสมัย

- ๑. ความเติบโตใหญ่ของอุตสาหกรรมมีทั้งผลดีและผลเสียประการใดต่อญี่ปุ่น
- ๒. ในระยะยี่สิบปีแรกของศตวรรษที่ ๒๐ รัฐบาลญี่ปุ่นได้ดำเนินวิเทศนโยบายประการใดต่อเกาหลีและแมนจูเรีย
- ๓. ผลประโยชน์บนผืนแผ่นดินใหญ่มีผลอย่างไรต่อชาวญี่ปุ่นเป็นส่วนใหญ่
- ๔. ในรัชสมัยเมอิจิ ความเปลี่ยนแปลงของกลุ่มผู้นำและการปกครองโดยทั่วไปมีคุณลักษณะโดยทั่วไปอย่างไร
- ๕. จงอธิบายสัมพันธภาพระหว่างพรรคแกนเซอิโต และเซอิยูไก
- ๖. ระหว่าง ค.ศ.๑๙๐๑-๑๙๑๓ คัดสุรา และซาฮิออนจิมิมีความสัมพันธ์ที่สำคัญอะไรต่อกัน

บ้าง และ “การสงบศึก” ของทั้งสองฝ่ายเป็นไปได้ด้วยเหตุอันใด

๗. ในวงการเกษตรกรรม อุตสาหกรรมและการขนส่งคมนาคมในต้นยี่สิบปีแห่งศตวรรษนี้ มีความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ๆ อะไรบ้าง
๘. ยี่สิบปีแรกของศตวรรษนี้ การสั่งซื้อเข้าและการส่งออกสินค้ามีความเปลี่ยนแปลงอันใดปรากฏบ้าง
๙. ความเปลี่ยนแปลงของการสั่งซื้อและส่งออกมีผลต่อพรรคการเมืองอย่างไร
๑๐. องค์ประกอบอันใดของวัฒนธรรมญี่ปุ่นที่มีปรากฏโดยตลอดในสมัยเมอิจิ โดยมีได้เปลี่ยนแปลงแต่อย่างใดเป็นสำคัญ
๑๑. การฟื้นฟูในรัชสมัยเมอิจิมีผลอย่างไรต่อศาสนาคริสต์
๑๒. การฟื้นฟูในรัชสมัยเมอิจิมีผลอย่างไรต่อสถาบันลัทธิขงจื้อ

บทที่ ๑๑ : ญี่ปุ่นกลายเป็นมหาอำนาจของโลก

๑. กลุ่มต่าง ๆ มีจุดยืนอย่างไรในเรื่องการแผ่ขยายดินแดนสู่แผ่นดินใหญ่ และส่วนใหญ่มีจุดยืนใดเป็นจุดยืนร่วมกัน
๒. มีกรรมวิธีอันใดบ้างที่จะสร้างอิทธิพลต่อการวินิจฉัยโดยรัฐบาล และกรรมวิธีต่าง ๆ นั้นมีข้อควรเปรียบเทียบอย่างไรกับการปฏิบัติทำนองเดียวกันนั้นในยุโรปและสหรัฐอเมริกา
๓. ญี่ปุ่นได้ยึดถือนโยบายใดระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๑ เหตุใดจึงยึดถือนโยบายนั้น ๆ
๔. ข้อเรียกร้อง ๒๑ ประการมีความสำคัญอย่างไร
๕. ญี่ปุ่นมีความเกี่ยวข้องกับผูกพันอันใดโดยตรงในการประชุมสันติภาพ ณ พระราชวังแวร์ซายส์
๖. ญี่ปุ่นมีทรรศนะอย่างไรต่อการที่สันนิบาตแห่งชาติได้ถือปฏิบัติข้อเสนอของญี่ปุ่น
๗. การปฏิวัติรัสเซียมีผลอย่างไรต่อญี่ปุ่น
๘. การประชุมทางทะเลและการประชุมแก้มหาอำนาจมีผลอย่างไรต่อญี่ปุ่น

บทที่ ๑๒ : เหล่าเสรีนิยมในทศวรรษที่ ๑๙๒๐

๑. สงครามโลกครั้งที่ ๑ มีผลอย่างไรต่อการอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจของญี่ปุ่น
๒. ไซบัตชูและธุรกิจขนาดเล็กมีคุณลักษณะอย่างไร และแต่ละชนิดขององค์กรทางธุรกิจดังกล่าวมีความสำคัญอย่างไร จงอธิบายโดยพิจารณาปัญหาสำหรับญี่ปุ่นร่วมสมัย
๓. ในทศวรรษที่ ๑๙๒๐ เกษตรกรรมมีความเปลี่ยนแปลงอย่างไร
๔. ชีวิตโดยทั่วไปของชาวญี่ปุ่นได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ชนชั้นใดในสังคมมีความเปลี่ยนแปลง

แปลงในปลายทศวรรษที่ ๑๙๒๐

๕. รัฐบาลในระหว่างทศวรรษที่ ๑๙๒๐ มีแนวโน้มเชิงทั่วไปอย่างไร และปลายทศวรรษนั้นมีความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญอันใด
๖. เหตุใดบรรดาพรรคการเมืองจึงไม่สามารถจะยับยั้งด้านทานความกดดันทางการเมืองแห่งทศวรรษที่ ๑๙๒๐
๗. ในปลายทศวรรษที่ ๑๙๒๐ พรรคการเมือง “ฝ่ายซ้าย” มีบทบาทอะไร และประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด

บทที่ ๑๓ : ผู้รักษาติและทหาร (ค.ศ.๑๙๓๐-๑๙๔๑)

๑. บัจจัยใจส่งเสริมให้ “ลัทธิชาตินิยมสุดขีด” เติบโตใหญ่ในญี่ปุ่น
๒. คีตา และ โอควา สนับสนุนโครงการประเภทใด จงเปรียบเทียบให้เห็นข้อที่เป็นตรงกันข้ามกับโครงการของ กอนโด เซอิเกียว ทั้งสองโครงการมีองค์ประกอบอะไรบ้าง
๓. เหตุใดข้าราชการพลเรือนและทหารเข้าร่วมการเคลื่อนไหวของพวกชาตินิยม การเข้าร่วมของกลุ่มนายทหารมีความสำคัญอย่างไร
๔. แผนการของฮาชิโมโตะมีจุดประสงค์อะไร และเหตุใดแผนการนี้ยังมีความสำคัญอีกแม้จะล้มเหลว
๕. ทหารมีเหตุผลอย่างไรในเรื่องการพิชิตแมนจูเรีย ผลของเหตุการณ์นั้นมีอย่างไรต่อประเทศญี่ปุ่น
๖. จงบรรยายความสำคัญของการสังหารในระยะสั้น และการดำเนินคดีความด้วยเหตุสังหารโดยฝ่ายรัฐบาลพลเรือน
๗. จงวิเคราะห์กลุ่มโคโดและกลุ่มโตเซอิ ในด้านโครงการและความสำคัญ
๘. จงบรรยายเหตุผลของญี่ปุ่นในการทำสงครามในประเทศจีน รัฐบาลญี่ปุ่นได้ระดมความคิดชาวญี่ปุ่นให้สนับสนุนรัฐบาลในนโยบายดังกล่าวอย่างไร และรัฐบาลได้ควบคุมประชากรอย่างไรในประเด็นนโยบายนั้น
๙. ประชาธิปไตยได้พัฒนาไปถึงระดับใดในญี่ปุ่นก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒

บทที่ ๑๔ : จักรวรรดิที่ได้มาแล้วสูญไป

๑. สถานการณ์โลกมีส่วนอย่างไรในการที่รัฐบาลญี่ปุ่นดำเนินนโยบายระหว่างทศวรรษที่ ๑๙๓๐ และต้นทศวรรษที่ ๑๙๔๐

- b. ทหารและนักการทูตแสดงบทบาทอะไร และมีความสัมพันธ์ลักษณะใดต่อกัน
- ก. ทหารได้ดำเนินการอย่างไรในประเทศจีน และได้ผลบวกน้อยเพียงใด จงอธิบาย
- d. จงอธิบายทรรศนะของญี่ปุ่นที่มีต่อมหาอำนาจฝ่ายอักษะ และต่อรัสเซีย ทั้งในแง่ทรรศนะที่เป็นทางการและที่เป็นไปอย่างผิวเผิน
- ๕. ญี่ปุ่นได้วางแผนการอะไรสำหรับเอเชียอาคเนย์ เหตุใดภูมิภาคนี้จึงมีความสำคัญ
- b. สัมพันธภาพระหว่างญี่ปุ่นกับสหรัฐอเมริกามีแนวทางอย่างไรตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ ๑ จนถึงเหตุการณ์การโจมตีฐานทัพอากาศเพิร์ล ฮาร์เบอร์ ฝ่ายใดควรจะถูกตำหนิที่ได้อำนาจสัมพันธภาพเสื่อมทรามลง และต่างก็คิดคาดคะเนอีกฝ่ายผิดพลาดอย่างไร
- ๗. ญี่ปุ่นได้เรียนรู้อะไรบ้างระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ และบทเรียนใดที่ญี่ปุ่นมิได้เรียนรู้
- ๘. สงครามแปซิฟิกมีผลกระทบต่ออาณานิคมในทวีปเอเชียอย่างไร
- ๙. สหรัฐอเมริกาคาดคะเนผิดพลาดอย่างไรและได้ทำผิดอะไรบ้าง ในกรณีมีความสัมพันธ์กับญี่ปุ่นและรัสเซีย

บทที่ ๑๕ : การปฏิรูปและการฟื้นฟูฐานะ

- ๑. ความพ่ายแพ้มีผลอย่างไรต่อญี่ปุ่น
- ๒. จงอธิบายคุณลักษณะของวิธีการยึดครอง การปฏิรูปโดยสหรัฐอเมริกา และมาตรการต่าง ๆ ได้ผลสมประสงค์หรือไม่
- ๓. ชาวญี่ปุ่นมีปฏิกิริยาตอบโต้อย่างไรต่อการปฏิรูปโดยสหรัฐอเมริกา
- ๔. จงวิเคราะห์โครงการต่าง ๆ ที่มาจากการยึดครองว่าให้คุณและโทษอย่างไรต่อชาวญี่ปุ่น
- ๕. สงครามเกาหลีมีผลอย่างไรต่อนโยบายที่สหรัฐอเมริกามีต่อญี่ปุ่น
- ๖. เมื่อพ้นกำหนดการยึดครองแล้ว ญี่ปุ่นได้ดำเนินการต่างประเทศโดยยึดถือนโยบายใดเป็นหลัก
- ๗. สงครามเกาหลีมีผลอย่างไรทางการเมืองและเศรษฐกิจต่อญี่ปุ่น
- ๘. ระหว่างระยะเวลายึดครอง บรรดาพรรคการเมืองเปลี่ยนแปลงอย่างไร รัฐธรรมนูญแสดงความปรารถนาอย่างไรในแง่หนึ่ง และสำเร็จผลอย่างไร
- ๙. การอุตสาหกรรม การแรงงาน และการส่งออกมีสภาพอย่างไรในปัจจุบัน

บทที่ ๑๖ : ญี่ปุ่นหลังสงครามโลก

- ๑. การเมืองญี่ปุ่นมีคุณลักษณะใด (กลุ่ม พรรค และกลุ่มอิทธิพล)

๒. ญี่ปุ่นมีสถานการณ์ทางสังคมอย่างไรในด้านการศึกษา การแรงงาน และการเคลื่อนไหวทางสังคม
๓. วิถีชีวิตญี่ปุ่นได้ประสบความสำเร็จอย่างไร ไม่ว่าจะเป็นด้านความเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม หรือทางด้านแนวความคิดปัญญาชน
๔. จงวิเคราะห์สัมพันธภาพระหว่างญี่ปุ่นกับสหรัฐอเมริกาปัจจุบันว่ามีปัญหาใดบ้าง และมีความคาดหวังใดบ้าง